

ren li donaria més impuls.

E. Graells (*La indústria dels claus a Ripoll*, Bna., Fund. Vives, p. 102) parla d'un *Bosc de Bratués* explotat pels fargaires a. 1748, però encara que ells siguin de Ripoll, no consta a on era, i si fos a l'Alt Aragó, o cap a l'Isàvena, podria ser un NL en -össe dels que sovint fan parella amb els en -ot; no fóra inconcebible, però no és possible que vingüés de la mateixa arrel basca. Si és nom d'un bosc no és estrany que no consti en nomenclàtors de poblats, ni jo en tinc memòria de les meves enq. aragoneses.

Brévol (Sentís), V. Grèvol, *Bri, Briet*, V. *Brines Brial*, V. *Puig-brial*

BRIANÇÓ

Agregat al mun. segarrenc de Sant Antolí i Vilanova; *Briansó* (GGC 316, i *Nom. C.E.C.*). Pron. *briansó*, 20 1920 (a Freixenet).

DOC. ANT. 1113: «canonicis S. Marie, casas in podio de *Brianco* --- Castellum --- de *Brianco* et podium super quod castellum est»; 1234: *Brianzo* (*Cart. St. Cugat* III, 22, 23, 433). 1359: *Brienço* (*CoDoACA* 25 BRICS XII, 49).

Heus aquí com ens ho descriu el nostre viatger J. M. Espinàs —bona geografia humana, i no de butaca: «quatre o cinc cases dalt d'un petit turó, entre Montlleó i Sant Antolí --- aquest i la Torre de *Timor* 30 son encastellats dalt d'un pujol, miradors bessons sobre la carretera» (*Viatge a Segarra*, p. 132).

ETIM. Donada la situació, es tracta segurament d'un celtisme autòcton, germà (i no succedani) dels ben coneguts NLL de Provença alpina, Itàlia, Suïssa 35 i Portugal: *Briançon* (cap de districte de Hautes-Alpes), *Briganzone* a Toscana (Pieri, *Top. Arno* 74); *Regenz* a l'E. del Llac de Constance; *Brienz* llac i ciutat al seu NE., vora l'Aar en el Berner Oberland, uns 50 k. ESE. de *Berna*; i almenys aprox. és el ma- 40 teix en la ciutat de *Bragança* a Tras-os-Montes, que segons Whatmough (*Dial. Anc. Gaul.*), consta com *pri-cantio* en forma iberoida i Περγάντιον en lletres gregues (10, 80, p. 82). *Brigantes* consta en el C.G.L., amb el sentit de 'muntanyencs'; i d'aquí vénen el nom 45 del nostre riu *Bergantes* (i la comarca gall. de *Bergantinbos*), com he explicat en aquell article.

En el cas present es pot tractar simplement d'aquest adj. cèltic en cas genitiu plural: BRIGANTIŌN; p. ex. DUNON BRIGANTIŌN 'òpidum o fort dels muntanyencs': 50 nom que també apareix llatinitzat com NP o NL *Brigantio* (en De Vit i en Schulze 134), que no correspon a la forma llatina del genitiu plural (-um o bé -orum): seria adaptat al tipus toponímic freqüent TELO, -ONIS (*Toulon*), BESUNTIO, -ONIS (*Besançon*), 55 DIBIO (*Dijon*), ILIXO (*Luixon*). A Segarra tindrem, doncs, també un CASTRUM (< DUNON) o PAGUS BRIGANTION (per a la caiguda de la -g- en aquesta posició, cf. *brià* etc.), com a relíquia d'un nucli de celtes espars fortificat, com petits muntanyencs, en aquest tossal 60

més alt que tot el veïnatge; car no manquen alguns clars celtismes escampats per Segarra: *Verdú*, *Llorac*, *Durban*, *Durfort*.

Més dubtós és que pugui tenir caràcter primari el nom de la *Font de Briançó*, a la cara oriental del Montseny, en els forts pendents de les Agudes, bastant elevada per damunt del Pla de l'Espinal (*briansó*, 1916), els excursionistes també diem «del Br.», amb un article no sé si tradicional, o per contagi de noms veïns com *L'Espinal*, *El Vimeners* etc., car també es vaciïlla entre la *Font* (adjacent) de *Passavetes* o del *Pa.*; essent només nom d'una font, per més que sigui ben famosa i enlairada com cap, costa d'admetre un celtisme primari, d'algun grupet exorbitat d'invasors; i caldria imaginar que n'haguessin dit, p. ex. 15 *telon brigantion* 'deu dels refugiats muntanyencs'; car poc hi ha de celtisme en aquells rodals; si bé hi tenim els casos il·lustres de *Breda*, allí sota, i els *Breda* de Parets i del Congost; no gaire enllà el *Borrull*, *Münter* i algun altre, que obliguen a deixar oberta aquesta porta: així com així, per què un NL provençal o segarrenc s'hauria aplicat a una font del Montseny?

Llogaret menut que, amb una església i algunes masies escampades, depèn del mun. d'Olius: es troba poc al S. de Solsona, pel camí d'*El Miracle*.

PRON POP.: *briks*, 1933 (en el lloc mateix), 1964 (allà, a Solsona, Pinell, Olius. *El Miracle* etc.).

DOC. ANT. 998: «ad domum Sancti Joannis de *Trevicos* dare faciatis machasada una» (*Dipl. Catedral Vic*, § 631, p. 540); 1008: «Recosindus et uxor mea Matrisenda --- vendimus --- pecia de terra --- infra fines de *Celsona* in locum q. dicunt *Tresvicus* --- afr. terra de Ranulfo ---»; pocs dies més tard s'hi afegeix una postdata: «--- infra fines de *Celsona* in *Trevicos* --- Maçcharone pbr. scripsit», llegit per mi mateix en el ms. de l'Arxiu de Solsona.

En els documents de data més pròxima apareix en la forma *Trevigs* amb contexts ben semblants i que permeten, en forma evident, identificar amb *Brics* (l'església del qual, en efecte, està advocada a St. Salvador); en un de poc després de 1060: «sacramentalis condicio --- Guí. Isarn --- *Lobera* et *Olius* et *Reiner* et *Portello* --- honorem de *Lavanciola* --- in te. de *Gerb* --- alodium de *Rocabrana* --- unum quintare de oleo ad Sctum. Salvatorem de *Trevigs* --- in *Lobera*, ad ipsum *Mugial*, dimisit ad predictam eccl. *Sci. Salvatoris* --- omnem tascam de suo alodio q. habebat in *Trevigs* ---» (i repeteix quatre vegades més aquest nom, en aquesta precisa forma, donant els drets a Sta. M. de Solsona); 1074: «Ego Rdu. proles Isarni vendo alodem meum proprium q. habeo in *Trevigs* --- in te. de *Riner* et de *Lobera* et de *Celsona*, in locum q. dr. *Trevigs*, ac passim --- afr. or. et mer. in te. de castro *Reiner*, occ. --- *Lobera*, cir. --- *Celsona* ---». 1080: «in castru *Celsona* --- afr. or. ---, mer. in locum que *Trevico* --- in stagna qui est in